

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 34

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 12. februarja 1940

NAROCNINA NA MESEČ
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Slabi izgledi za ameriško mirovno iniciativo

Zavezniki ne morejo opustiti svojih vojnih ciljev — V Nemčiji so rezervirani — Hitler bo obrazložil Wellesu nemške načrte — Preden se prične pogajanja, je treba dati zagotovila za trajen mir

LONDON, 12. februarja. Havas. Vsi včerajšnji angleški listi soglašajo v tem, da je nova iniciativa ameriškega predsednika Roosevelta, ki pošilja v posebni misliji v Evropo podtajnika Sumnerja Wellesa, posebno važna zaradi tega, ker prihaja s prijateljske strani. Toda istočasno naglašajo vsi listi tudi nevero v uspeh te najnovejše mirovne mislije. Chamberlain in Halifax bosta imela priložnost razložiti Sumnerju Wellesu stališče angleške vlade v vseh vprašanih sedanje vojne. To stališče se pa da izraziti v sledečih treh točkah: 1. Vojni cilj Anglije je, da se za vso bodočnost prepreči neizvzani napadi in da se obenem zavarujejo žrtve takih napadov. 2. Vsaka intervencija Zedinjenih držav Severne Amerike bo sprejeta z največjo pozornostjo in obzirnostjo, toda pri tem ne bo mogoče kreniti s poti končnega cilja, ki je in ostane: zagotoviti trajen mir. 3. Sodelovanje Zedinjenih držav Severne Amerike in drugih velikih sil pri povojnem obnavljanju sveta v novem duhu, bo sprejeto s strani angleške vlade z največjimi simpatijami.

V PARIZU SO SKEPTIČNI

PARIZ, 12. febr. Exchange Telegraph. Kolikor je bilo mogoče doslej ugotoviti, ne vlada nikjer, in zlasti ne v Franciji, posebno upanje v to, da bi mogla ameriška mirovna iniciativa roditi kake pozitivne sadove. Cilji zaveznikov so znani in se ne morejo spremeniti. Samo ako se ustvari pogoji za uresničenje teh ciljev, bosta Francija in Anglija pripravljene sprejeti iniciativo za ustavitev sovražnosti in sklenitev miru. Da bi pa bilo mogoče v sedanjem trenutku in v sedanjem položaju ustvariti take možnosti, tega nihče ne veruje. Prav tako presojajo verjetnost v uspeh ameriške mislije zelo skeptično tudi v Italiji in v večini drugih držav.

NA POBUDO NEMČIJE?

LONDON, 12. febr. Exchange Tele-

graph. Po vestih iz Amerike pripisujejo tam potovanju Sumnerja Wellesa v Evropo glavni pomen v tem, da bo izvedel za nemško stališče glede vojnih ciljev in pogojev za sklenitev miru, kajti cilji zaveznikov so tudi v Ameriki že dovolj dobro znani. Na poučenem mestu se pa v zvezi s tem izjavlja z vso resnostjo, da se je Roosevelt odločil za to iniciativo prav za prav na nemško pobudo.

POSREDOVALEC KENNEDY

LONDON, 12. febr. Stefani. Nedeljski listi so prinesli več člankov o naknadnih vestih in komentarjih potovanja Sumnerja Wellesa v Evropo. »Sunday Dispatch« javlja, da je do Wellesovega obiska evropskim prestolnicam prišlo po posredovanju ameriškega poslanika v Londonu, Kennedyja.

AMERIŠKI POSLANIK KENNEDY

HITLER BO SPREJEL WELLES
BERLIN, 12. febr. AG. Državni kancelar Hitler se je vrnil v Berlin in takoj konferiral s svojimi svetovalci o prihodu posebnega Rooseveltovega odposlanca Wellesa v Evropo. Stališče Nemčije je nasproti tej akciji za enkrat rezervirano, vendar je že gotovo, da bo Hitler Wellesa sprejel in mu sporočil konkretne

nemške predloge za mir. V uradnih krogih prisojajo Wellesovi akciji velik pomen.

LONDON, 12. febr. Reuter. Nemški listi doslej še niso objavili vesti, da bo ameriški odposlanec Sumner Welles prišel v Evropo.

ZADOVOLJSTVO V VATIKANU

VATIKAN, 12. febr. Havas. V Vatikanu je bila z velikim zadovoljstvom sprejeta vest o prihodu Wellesa v Evropo in o njegovi mirovni misliji. Zatrjujejo, da so Zedinjene države Severne Amerike tudi ob tej priliki potrdile svojo resno voljo prevzeti iniciativo za ustavitev vojne in sklenitev miru, in to na trajnih in trdnih temeljih.

BELGIJSKO MNENJE

BRUSELJ, 12. febr. Belgijska brzojavna agencija javlja, da vlada za mirovno akcijo Sumnerja Wellesa veliko zanimanje. Poudarjajo splošno željo za pomirjenje sveta na novih osnovah. Do uresničenja je morda še daleč in bo terjalo velike žrtve. Podaljšanje vojne bi pa na vsak način pomenilo konec civilizacije. List »Het Laatste Nieuws« naglašja, da bo mir zavisel od zagotovil, ki bodo v bodoče odstranile vse nevarnosti. List »De Standard« naglašja, da bo trajni mir odvisen od gospodarske ureditve sveta, ki interesira vse nevtralne države. Preden se prične koristna pogajanja, se naj priloži zagotovila in prepričanje o trajnem miru.

Sovjetska ofenziva se še nadaljuje

Finci odločno zavračajo vse vesti o sovjetskih uspehih — Tudi pogajanj med Finsko in Sovjetsko potom posredovalcev ni

HELSINKI, 12. febr. Finska brzojavna agencija javlja: Sovjetski napadi na Karelijski ožini se nadaljujejo. Najmočnejši sunek je bil usmerjen na del fronte vzhodno od Summe in pri Taipaliu. Vsi napadi so bili odbiti. Severozahodno od jezera Ladoga je bila uničena sovjetska kolona 70 voz. Obstreljevanje s topovi se je močno stopnjevalo. Napadov pehote ni bilo. Pri Ajtojokiju so Finci vrgli sovjetke iz prednjih postojank. Drugod ni bilo posebnih dogodkov. Finska letala so napravila obrambne in izvidniške polete nad sovjetskim ozemljem. Sovjetsko letalstvo je bombardiralo na vseh frontah, dve letali sta bili sestreljeni.

TOČA GRANAT

HELSINKI, 12. febr. Havas. Sovjetska artilerija je močno obstreljevala del fronte pri Summi in Taipaliu. Betonske utrdbe so nudile močan odpor, čeprav je bila nanje sesuta cela toča granat. Obstreljevanje je kljub temu povzročilo veliko škodo. Sovjetska pehota je naskočila štirikrat zaporedoma, a je bila vselej z velikimi izgubami odbita. Severovzhodno od Ladoškega jezera ni bilo bojev. Poizkus sovražnika, predreti pri Ajtojokiju, je bil zavrnjen. Po zaledenem Ladoškem jezeru so sovjeti tudi poizkusili srečo, toda Finci, skriti na številnih majhnih otokih, so jih prisilili k umiku.

TANNERJEVA IZJAVA

HELSINKI, 12. februarja. Reuter Sovjetsko vojno poročilo pravi, da so rdeče čete zavzele na frontnem odseku pri Summi 16 utrjenih postojank, med njimi 8 artilerijskih utrd. Finsko poročilo te vesti zanika ter pravi, da sovjeti niso napredovali niti pri Summi niti kje drugje. Finski zunanji minister Tanner je zanikal,

da bi se vršila pogajanja za mir med Finsko in sovjeti preko posredovalcev. Dejal je, da je finski narod s simpatijami sprejel Rooseveltovo sporočilo, da je 98% Američanov na finski strani. Dejal je tudi, da tega Rooseveltovega poročila v sovjetski Rusiji niso objavili.

NOVI LETALSKI NAPADI

HELSINKI, 12. febr. Havas. Dopisnik lista »Stockholm Tidningen« poroča, da so sovjetski letalci v soboto strahovito bombardirali Viipuri ter pri tem popolnoma porušili neko lepo zgodovinsko cerkev. Letala so metala na mesto večina zažigalne bombe. Pri tem sta pa bila ubita samo dva človeka in dva ranjena.

Sovjetska letala so bombardirala tudi Hanko, a niso povzročila posebne škode.

DAROVİ AMERICANOV

WASHINGTON, 12. febr. Odbor za pomoč Finski je zbral doslej nad milijon dolarjev. Edvard Wells, direktor odbora za pomoč v Washingtonu je izjavil, da bo plemenitost ameriške javnosti ohranila industrije in banke USA, ki bodo s svoje strani tudi krepko podprli Fince.

NAROČILA SMUČI

HAAG, 12. febr. Havas. Finski konzulat je objavil nabavo velike množine smučk, ker je bila ena največjih tovarn za smuči na Finskem uničena od sovjetskih letalskih bomb.

Pomen seje italijanskega vojnega sveta

RIM, 12. februarja. Havas. Seje vrhovnega vojnega sveta Italije, ki se vrše pod predsedstvom Mussolinija, še vedno niso končane in se bodo posvetovanja nadaljevala tudi še danes popoldne. O dosežkem poteku teh posvetovanj ni bilo mogoče dobiti nobenih avtentičnih informacij, na poučenem mestu se pa vendar naglašja, da je to zasedanje vrhovnega sveta zelo važno, ker bo dokončno od-

ločilo nadaljnje zadržanje Italije v sedanji evropski vojni. Ob tej priliki se ponovno naglašja, da Italija ni nevtralna, ampak samo začasno izven operacij, ni pa izključeno, da bo v ugodnem trenutku tudi ona posegla v razplet dogodkov in pomagala ustvariti položaj, v katerem bodo uresničene njene težnje po novi organizaciji sveta.

Za rekonstrukcijo angleške vlade

LONDON, 12. februarja. Reuter. »Observer« objavlja članek Garvina, ki zahteva, da se čimprej sestavi homogen in složen vojni kabinet, katerega člani bi potem vodili kot zaupniki vsega naroda vojno politiko Velike Britanije, katere edini cilj je sedaj zmaga. Z ozirom na

tujo propagando bi ustvarila sestavitev takega kabineta trdnjšo stabilizacijo razmer in bi tudi povečala avtoriteto vlade. Predvsem pa bi se morali izbrati taki politiki, ki bi se s svojo preteklostjo garantirali, da ne bodo pripravljene kolebati, ampak bodo ostali v vseh prime-

rih neomajni in odločni za nagle akcije. Sedanji kabinet je premalo odločen in prepočasen v svojih sklepih.

Nov vpoklic v Romuniji

PARIZ, 12. febr. Ass. Press. Po vestih, ki so prispele sem iz Bukarešte, se politična pogajanja med Nemčijo in Romunijo niso končala z nemškimi garancijami za varnost Romunije pred eventualnim sovjetskim ali madžarskim napadom na njene meje. Zaradi tega je sklenila Romunija vpoklicati zopet nekaj letnikov rezervistov, in sicer za enkrat okoli 200 tisoč mož. Z mobilizacijo teh novih letnikov bo imela Romunija pod orožjem že nad 1.600.000 vojakov.

PARIZ, 12. febr. Havas. Holandska in Romunija bosta povišali davke zaradi stroškov narodne obrambe. Holanci porabijo čez 50 milijonov dinarjev na dan za obrambo.

PUŠTOŠENJE URUGANA V AMERIKI

NEW YORK, 12. febr. Havas. Nad mestom Albano je divjal strahovit uragan in je bilo po uradnih podatkih pri tem ubitih 23 ljudi. Obstaja pa bojazen, da je dejansko število žrtev še veliko večje in bo znašalo okoli 50 mrtvih in do 500 teže ali laže ranjenih, ker so se reševalna dela šele pričela in je še dosti ruševin nepreiskanih. Po zadnjih vesteh so trpela zlasti predmestja črncev. Vihar je najprej strgal strehe s hiš, potem je pa pričel rušiti tudi hiše same. Okoli 12 hiš je bilo do tal porušeno. Cerkve so spreminili v bolnišnice. Od vseh strani prihaja pomoč z vlaki in avtomobili.

NEW YORK, 12. febr. Iz Georgije prihajajo vesti, da je strahoviti tornado puštol po pokrajini. Pri tem je bilo ubitih 25 ljudi, tisoč oseb pa ranjenih.

KIT, DOLG 24 METROV

PARIZ, 12. febr. Havas. Iz Quimper v Franciji javljajo, da so tamošnji ribič ujeli 24 metrov dolgega kita.

Maribor, 12. februarja.

Medtem ko so bili sprejeti sklepi beograjske konference Balkanske zveze v vsem svetovnem tisku, in prav tako pri zaveznikih kakor pri njihovih nasprotnikih, z vidnim zadovoljstvom, so zavzeli v Sofiji, a še dosti bolj v Budimpešti, precej negativno stališče. Odločilno vlogo pri tem igra točka tretja komunikeja, ki govori o skupnem varovanju nedotakljivosti »nacionalnega ozemlja« članic zveze. Sofijski listi tolmačijo ta pasus kot novo potrditev vztrajanja pri dosedanjem stališču statusa quo, dočim razpravljajo budimpeštanski o vprašanju, kako naj se tolmači predvsem termin »nacionalno ozemlje«. Ako je treba pod tem razumeti ono ozemlje, ki pripada romunskemu narodu, potem ta pasus ne izključuje teritorialne revizije v Transilvaniji in Dobruži, ako pa pomeni romunsko državno ozemlje, pomeni novo in kategorično odklonitev vsake možnosti o sporazumni teritorialni reviziji. Iz pisanja madžarskih listov je pa mogoče sklepati, da so osvojili drugo tolmačenje in prav zato zavzeli tako odločno odklonilno stališče.

Že nekaj dni izpolnjujejo vse uvodne in druge take članke, pa celo tudi del brzojavnih vesti madžarskih listov razprave in poročila o tem vprašanju, in kakor v zboru ponavljajo vsi, »da Madžarska pod nobenim pogojem ne more opustiti svoje zahteve po reviziji absurde trianonske mirovne pogodbe«. Madžarska je, tako pravijo budimpeštanski listi, ponovno izjavila, da ne misli na nikako nasilno, ampak na sporazumno revizijo in je vedno pripravljena pričeti v tem smislu zadevna neposredna pogajanja z Romunijo. Zato je tudi pričakovala, da bodo v Bukarešti sami dali iniciativo za sporazum, ali pa, da bo vsaj rezultat konference Balkanske zveze nudil podlago za tako možnost. Ako se pa izraz »nacionalno ozemlje« nanaša na vse državno ozemlje, »potem bi bilo škoda vsake nadaljnje besede«. Toda Madžarska ni pripravljena odgajati rešitev svojega vprašanja z Romunijo ad calendas graecas.

Ta živahna razprava v madžarskem tisku je našla živahen odmev tudi v italijanskem, ki vestno ponatiskuje izvajanja posameznih budimpeštanskih listov in s komentarji dokazuje, da se z njim strinja. Tako piše n. pr. »Il Messaggero« med drugim: »Italija je prepričana, da čakajo na evropskem jugovzhodu še mnoga vprašanja na rešitev, in da se morajo ta vprašanja v ugodnem trenutku tudi dejansko rešiti, da se s tem dokončno zacelijo rane, ki jih je zasekalo Clémenceaujevo delo na tem področju Evrope. Madžarska si je svesta svoje naloge in madžarski narod čaka v trdni veri na to, da napoči njegova ura«. V podobnem smislu so napisani tudi komentarji v drugih italijanskih listih in iz njih zveni povsod isti zaključek, da je ostala Italija slej ko prej zagovornica madžarskih revizionističnih teženj nasproti Romuniji, da pa podpira dalje prav tako tudi bolgarske glede meje v Dobruži. Iz tega bi se dalo sklepati, da niso bili točni mnogi tuj komentarji beneškega sestanka med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in madžarskim zunanjim ministrom grofom Csákyjem, ki so zatrjevali, da je Rim nasvetoval Budimpešti, naj spričo celotnega mednarodnega položaja v Evropi vsaj za enkrat opusti vse revizionistične težnje.

Vprašanja, ki so v tem delu Evrope že vrsto let najbolj pereča, so torej ostala v ospredju tudi sedaj in bodo, kakor vse kaže, še dalje. Madžarski revizionizem je neverjetno trdoživ, ima pa še to srečo, da najde vedno kje zagovornike. Ko se je oglašal pred leti, mu svet ni posvečal posebne pozornosti. Nasprotno, postal mu je že dolgočasen, kakor večno ista pesem lajne. Toda ta jerihonska lajna je, kakor je razvoj dogodkov pokazal, nazadnje le porušila prve stebre Trianona: meje nasproti Češkoslovaški. Te meje je Madžarska po sudetski krizi z izrekom dunajske razsodbe močno potisnila proti severu, po razpadu te severne sosedje je pa zasedla še celo Karpatsko Ukrajino do grebenov Karpatov in romunske meje. Ta uspehi, ki ga po dvajsetih letih brezuspešnega, a tudi neutrudljivega kričanja svet ni več pričakoval, je madžarski revizionizem le še bolj podžgal. Če se je zdel prej celo mnogim Madžarom le romantična sentimentalnost, se zdi sedaj tudi najbolj skentičnim živa realnost.

Od tod »pomirljivost nasproti Romu-

Italija proti osamosvojitvi Madžarske

RIM, 12. febr. Ass. Press. Balkanskim državam blizu stoječi krogi govore zopet veliko o možnosti ustvaritve balkanskega bloka. Ako Bolgarija v ta blok ne vstopi, se položaj ne bo spremenil, zlasti če pristopi k projektiranemu črnomoškemu paktu. Italijanski tisk pa piše o prizadevanjih s strani Anglije in Francije,

je, katerih namen naj bi bil Madžarsko popolnoma ločiti od Balkana in jo osamiti. Ta prizadevanja v Italiji najodločneje zavračajo in jim prerokujejo neuspeh. Prav tako odklanjajo tudi poizkus zadovoljiti bolgarske težnje, ne da bi se istočasno uresničile tudi madžarske.

Komunistična afera na Švedskem

STOCKHOLM, 12. febr. »Tidningarnas brzojavni urad« javlja: Šef javne varnostne službe v Stockholmu je obveščen, da je komunistična stranka na Švedskem dobila iz sovjetske Rusije velike vsote denarja, namenjene najbrž razdiralnemu delu v državi. Delavska delegacija Švedske je bila v začetku l. 1934. povabljen na obisk v Moskvo. Dva člana delegacije, en Šved in en Norvežan, sta bila sprejeta v Moskvi od Kuusinen. Sedanjega šefa tako imenovane narodne finske vlade v Teriokiju, Kuusinen je ponu-

dil trojici komunistov denar za komunistično agitacijo v Stockholmu in ilegalno komunistično aktivnost na Finskem. Vsak izmed njih je prejel po 7000 kron, polovico v finskem denarju. Denar so vtihtapili na Švedsko. V zvezi s tem je v Stockholmu aretiranih 10 oseb, dva od njih sta tujca. Glavnega urednika »Ni Daga« in še nekoga drugega so izpustili na svobodo. Zaplenjen je obsežen material, ki bo znatno pripomogel k dokazom komunistične aktivnosti na Švedskem.

Gafencova brzojavka Saradžoglu

BUKAREŠTA, 12. februarja. Rador. Ob priliki izročitve predsedstva sveta Balkanske zveze turškemu zunanjemu ministru Saradžoglu, je poslal dosednji predsednik, romunski zunanji minister Gafencu, svojemu tovarišu sledečo brzojavko: »Z največjim zadovoljstvom mi je čast obvestiti vašo ekscelenco, da ste po določenih statuta Balkanske zveze določeni, da z 9. februarjem prevzamete predsedstvo stalnega sveta. Izražajoč ob tej priliki vaši ekscelenci najtoplejšo če-

stítke in najiskrenejše želje za popolni uspeh vaše naloge, želim prav tako izraziti tudi trdno vero, da bo velika privrženost Balkanske zveze ideji miru, katero zastopamo in kateri posvečamo vso svojo pozornost, dala novih vzpodbud aktivnosti zveze, ki je bila že doslej tako bogata na pozitivnih uspehih. Prepričan sem, da bo pod modrim vodstvom vaše ekscelence blagotvorna delavnost Balkanske zveze na stalni poti razvoja.«

Sporazum med Sovjetsko zvezo in Bolgarijo

SOFIJA, 12. febr. DNB. Bolgarsko-sovjetska gospodarska pogajanja, ki so jih zadnje čase vodili v Moskvi glede dobave bombaža, so uspešno zaključena. Bolgarska delegacija, ki jo tvorijo izključno predstavniki bombažne industrije, se vrača v Sofijo. Prav tako so uspešno zaključeni posveti glede letalskega prometa med obema državama. Prvo sovjetsko letalo bo dospelo 17. t. m. v bolgarsko pristanišče Burgas ob Črnem morju.

Selitve Ukrajincev in Belorusov iz Poljske

BUKAREŠTA, 12. febr. Rador. Med nemško in sovjetsko vlado je bil sklenjen sporazum, po katerem bodo do 1. marca izseljeni z nemške Poljske vsi Ukrajinci in Belorusi. Natančno je določeno, kaj smejo vzeti s seboj.

Nova kitajska zmaga

ČUNGKING, 12. februarja. Havas. Po poročilu s fronte pri Kvangšju so kitajske čete južnovzhodno od Pinjanga v središču bojnih uničile oddelke Japoncev, ki je štel več ko 10.000 mož. Boji so se bili ves dan.

OGROMNI ZAMETI NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, 12. febr. Madžarska agencija. Na Madžarskem je velik mraz ter snežni zameti. Včeraj je bilo potrebnih sedem lokomotiv, da se je lahko ekspres Rim-Budimpešta preril skozi zamete.

NEMŠKO VOJNO POROČILO

BERLIN, 12. febr. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Na fronti je včerajšnji dan potekel mirno. Kljub slabemu vremenu so nemška letala napravila polet čez Anglijo. Ena angleška patrolna ladja je bila potopljena. Vsa nemška letala so se nepoškodovano vrnila.

POMANJKANJE PAPIRJA V NEMCIJI

DUNAJ, 12. febr. DNB. Nemški listi so bili zaradi pomanjkanja papirja prisiljeni zmanjšati obseg. Papirja primanjkuje zaradi tega, kr je 7-tedenski mrz skoraj popolnoma onemogočil pravočasno izdelovanje časniškega papirja.

niji, ki se noče zadovoljiti z nobeno rešitvijo v okviru manjšinske zaščite, ampak vztraja brezpogojno pri teritorialni reviziji, ne oziraje se na to, da se meja med Madžarsko in Romunijo v Transilvaniji v nobenem primeru ne more potegniti,

Domači zapiski

Predsednik vlade Cvetković o aktualnih problemih

Ministrski predsednik Cvetković je v svojem govoru v Niša med drugim naglasil, da »hoče naša država mir. Mi nimamo osvajaških namenov. Mir nam je potreben, da se bomo lahko razvijali. Mi nimamo zaradi česa iti v vojno. V sedanjem mednarodnem položaju je vsaka politika front, ki bi nas razdvajala in slabila, v škodo države. Politika sporazuma je neobhodna. Narod bo sprejel sporazum kot eno najvažnejših državnih potreb tako glede zunanje kakor notranje politike. Odkrito moram priznati, da je JRZ šla po napačni poti. Z diktaturo se ni moglo že prej nikamor. Gotovi krogi so hoteli povesti JRZ na pot fašizma. Narod tega ni hotel. V prilljhi kratkem času se nam je posrečilo uvesti demokracijo. Vrnili se bomo k staremu volivnemu redu pred 6. januarjem. Pri pogajanjih za enotno radikalno stranko sem zastopal mnenje, da naj se pozabijo vsi stari gresi, da ne bo ne zmagovalcev ne premagancev. Nihče ne more izključiti ljudi, ki jih narod hoče imeti. Naj se pozovejo vse frakcije radikalne stranke, pa naj rešijo zadevo. JRZ bo ostala še nadalje nosilec zdrave politike. Pogajanja se vodijo v tem duhu. Davčne reforme niso imele namena, obremeniti proizvajalce, temveč one, ki imajo dobiček. Gospodarsko politiko je treba voditi tako, da se zboljša obče stanje naroda.«

Važni posveti pri dr. Šubašiću

Ban dr. Šubašić je sprejel v daljši avdienci dr. Mačka, dr. Krnjevića, dr. Budisavljevića in Savo Kosanovića.

Sabor bo prerodil Hrvatsko

Na zboru HSS v Daruvaru je tajnik stranke dr. Krnjević naglasil, da bodo volitve v hrvatski sabor v najkrajšem času. »Volitve bodo velikega pomena, ker bodo prerodile našo domovino. S skupščinskimi volitvami je drugače. Beograjska skupščina je nekaj začasnega, dokler ne izvedemo dokončno organizacijo države. Volitve v sabor kakor skupščino so pa zelo važne, zato moramo ostati složni. Odnosaje s Srbi bomo uredili tako, da bodo vsi popolnoma enakovredni. Na volitvah se mora bolj kakor kdaj koli pokazati zavest tako Hrvatov, kakor Madžarov in Nemcev.«

Dr. Ikončić o svoji izključitvi

Prvak Demokratske stranke, ki je bil pred dnevi izključen, je dal zastopnikom hrvatskega tiska izjavo, kjer pravi med drugim, da je bil vedno odločen pristaš politike sporazuma s Hrvati. Želel je, da bi DS sodelovala pri sklepanju. Izvršni odbor se je pa usmeril tako, da se oddaljuje celo od lastnega programa in vpliva na razvoj poslov v državi. »Namesto truda, da se obnovi delo s Hrvati, brez katerih se država ne more upravljati, se sodeluje celo z onimi, katerih celokupna politika je zasnovana na poglobitvi jaza med nami in Hrvati. Poznavaajoč zelo dobro mišljenje širokih množic Demokratske stranke sem prepričan, da sem vernejši tolmač njihovega razpoloženja nego ožji odbor. O politiki in načinu dela ožje trojke okrog Ljube Davidovića bode moji prijatelji in volivci obveščeni s posebnim sporočilom.«

Velikosrbska fronta

»Zelo bo zanimivo, če uspe JNS, Demokratski stranki in pristašem Glavnega odbora radikalne stranke stvoriti opozicijski blok. Ta velikosrbska fronta ne bo nikogar iznenadila. Hotela bo isto kakor vse srbske stranke v 20. letih, šla bo za cilj, kakor diktatura zadnjih 10 let. Beseda je o srbski Čaršiji, ki je znala držati srbski narod v šahu. Naj govori srbski kmet, s čim je bil osrečen v 20-letnih režimih srbstva in lažnega jugoslovanstva. Čaršija občuti, da izgublja med narodom, da je njeno srbstvo propadlo. Pozablja pa, da narod drugače misli od nje.« (»Jutarnji List«)

„Delo“ o zbiranju radikalov

Organ pravosodnega ministra dr. Laze Markovića polemizira z zavlačevanjem zbiranja radikalov in zaključuje, da »se bo zedinjenje radikalov izvedlo, če treba tudi proti volji četvorice v glavnem odboru stranke«.

NOV NAPAD IRSKIH TERORISTOV

LONDON, 12. febr. Reuter. Člani irske republikanske armade so napadli angleško vojno skladišče v severni Irski ter odnesli okoli 30 pušk.

PROTESTNA ZBOROVANJA NA IRSKEM

LONDON, 12. febr. Reuter. Simpatizerji irske republikanske vojske so imeli včeraj v mnogih mestih Irske protestna zborovanja zaradi smrtne kazni in obsodbe dvojice Ircv v Birminghamu. V Armaghju na severnem Irskem so manifestanti hoteli zborovati kljub prepovedi oblasti. Policija je demonstrante razgnala. V Mullingarju na severnem Irskem je bilo prečitano na protestni skupščini pismo, ki ga je obsojeni Irec Barnes pisal sestri dan pred smrtjo. Protestno zborovanje je bilo tudi v Tipperaryju.

DVA ANGLEŠKA PARNIKA NA PORTUGALSKEM

LONDON, 12. febr. Reuter. Šeststotonski angleški parnik »Origan«, za katerega je pred tednom nemško propagandno ministrstvo trdilo, da so ga potopile nemške podmornice, je zasidran v izlivu reke Tajó na Portugalskem. Ima samo napako v strojih. Na istem mestu je tudi 8.000 tonski angleški parnik »Port Darwin«, za katerega je tudi nemško propagandno ministrstvo trdilo, da je potopljen.

SMRT LORDA TWEEDSMUIRJA

OTTAWA, 12. febr. Kraljevi guverner Kanade lord Tweedsmuir, je po 3 brezuspešnih operacijah v starosti 65 let umrl. Bil je znan upravni uradnik, pisatelj ter konservativni poslanec. Roosevelt je izrazil vdovi sožalje.

V EGIPTU PRIČAKUJEJO PRESTOLONASLEDNIKA

KAHIRA, 12. febr. Havas. Egiptska kraljica Farida pričakuje koncem marca vesel dogodek.

Mariborska napoved. Pretežno oblačno in mrzlo vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura — 2,6, danes najnižja — 15,1, opoldne — 9,1.

Berza. Curih, 12. februarja. Deviz: Beograd 10, Pariz 10.04%, London 17.73, Newyork 446, Mijan 22.52, Berlin 178.75, Praga 5.50, Sofija 3.30, Budimpešta 80, Bukarešta 3.35.

tako, da bi bila absolutno pravična, kajti ako imajo sedaj Madžari svojo močno narodno manjšino, bi imeli v nasprotnem primeru Romuni še dosti večjo na povečanem Madžarskem.

Novice

Pred gospodarskim sodelovanjem Jugoslavije in Bolgarije

V nedeljo jutraj je prišla v Beograd bolgarska gospodarska delegacija, ki je bila navzoča pri ustanovitvi jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice. Delegacijo so pričakali na kolodvoru ministar za trgovino in industrijo dr. Andres z najvišjimi funkcionarji svojega ministristva in bolgarski minister na našem dvoru Ivan Popov z bolgarskim atašejem in osebjem bolgarskega poslaštva. Na čelu bolgarske delegacije je prišel v Beograd bolgarski minister za trgovino in industrijo dr. Slavko Zagorov. Njega so spremljali na poti najodličnejši predstavniki bolgarskega gospodarstva. Beograd je sprejel bolgarsko delegacijo z vso prišrčnostjo. Po sprejemu na kolodvoru je odšla delegacija v dvorno čakalnico, kjer so se bolgarski gostje vpisali v dvorno knjigo.

Ob 9. uri je bilo v prostorih zbornice za trgovino ustanovno zborovanje jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice. Zborovanja so se udeležili že poleg naštetih gospodarstvenikov tudi zunanji minister Cincar-Marković, novi jugoslovanski poslanik v Sofiji Vladimir Milanič in zastopnik ministrskega predsednika Sava Mikič. Zborovanje je otvoril predsednik akcijskega odbora jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice Voja Petković, ki je bil po sprejetju vdanostnih brzojav tako našemu kakor bolgarskemu kraljevskemu domu in predsednikoma obeh vlad izvoljen tudi za predsednika zborovanja.

Prvi je povzel besedo minister za trgovino in industrijo dr. Ivo Andres.

ki je poudaril tako geografsko kakor kulturno, plemensko in jezikovno vez, ki vežejo že od nekdaj obe balkanski državi. Povezanost obeh držav je prinašala blagostanje, razdor nesrečo. Zaključen pakt med obema državama vodi v lepšo bodočnost, trgovski dogovor, ki je bil podpisan 1934., pa predstavlja izhodišče za sodelovanje na gospodarskem polju. Jugoslovansko-bolgarska gospodarska zbornica bo oživila med obema državama gospodarsko kooperacijo ali sodelovanje, kajti težišče sodelovanja ne more biti v izmenjavanju blaga, ker sta obe državi izrazito agrarni.

Za našim ministrom je povzel besedo

Složno kulturno sodelovanje ob meji

Podružnica CMD pri Zg. Sv. Kungoti je vprizorila na pustno nedeljo veseligrado »Ženska volivna pravica«, ki jo je spisal domači šolski upravitelj g. Horvat. Številni udeleženci so prišli dodobra na svoj račun, kajti vsi igralci, od Lovrenčičevega fantka za kulisami, ki je prav spretno posnemal jok otroka, do razborite kandidatke za narodnega poslanca, so posrečeno rešili svojo nalogo, za kar so bili nagrajeni z gromovitim aplavzom in salvami prišrčnega ter nepriljenega smeha. Avtor, gospod šolski upravitelj Horvat, ki je sam tudi igral, je moral pred občinstvom in učiteljem g. Židanek mu je v imenu igralske družine v znak priznanja in zahvale izročil lep venec.

Kar pa je bilo najbolj razveseljivo na prireditvi, je bilo složno in vzajemno de-

bolgarski minister za trgovino in industrijo dr. Zagorov. Dejal je, da pomeji prav te dni, ko trga gospodarska vojna mednarodne vezi, ustanovitev jugoslovansko-bolgarske trgovinske zbornice svetla dogodek. Zavedi, ki se ustanavlja, bo središče pobude za skupno delo ter bo prinesel poživitev v industrijo in poljedelstvo.

Zborovalci so nato izvolili bolgarskega poslanika na našem dvoru Ivana Popova in jugoslovanskega poslanika v Sofiji Vladimira Milanovića za častna predsednika jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice.

lovanje zgornjekungoških obmejnih Slovencev, brez ozira na strankarsko pripadnost. In baš CMD je bila tista, pod katere okriljem so se našli igralci kakor gledalci ter tako manifestirali za skupno in složno delovanje obmejnih Slovencev. To dejstvo je poudaril navzoči član Glavnega odbora CMD g. šolski nadzornik Ivan Tomazič, ki je v odmoru pozdravil v imenu CMD številne navzoče ter se učitelstvu, igralcem, osobito požrtvovalnim gospodjem kakor tudi občinstvu v ognje vitih besedah zahvalil za lepo, složno delovanje ob meji ter jim zagotavljal nadaljnjo vsestransko pomoč. Družbe sv. Cirila in Metoda, ki je prav posebno v preteklem letu Zgornji Kungoti izkazala svojo pozornost.

Tudi to ni prav

Na članek, ki je izšel v »Večerniku« dne 29. jan. pod gornjim naslovom, pošilja podružnica CMD v Ribnici na Pohorju naslednje pojasnilo. »Res je, da se je igra »Svojeglavec« vršila v sobi Plachnikove gostilne in ne v dvorani Katoliškega doma. Toda »Prosvetnega društva« ne zadene pri tem nobena krivda. Očitek, da »Prosvetno društvo« dvorane ni dalo na razpolago, in to celo iz ozkosrčnosti, je popolnoma napačen, ker društvo z dvorano ne razpolaga, ampak je ista cerkvena last ter odloča o njej le g. župnik. Dalje se je prireditve vršila v popolnem soglasju s člani Prosv. društva, ki so se zavedajoč namena igre CMD, predstave polnoštevilno udeležili, jo materialno podprli in pri njej celo sodelovali.«

Torej g. župnik, in ne »Prosvetno društvo«, ni hotel dati dvorane na razpolago!

STJEPAN KRANJČEVIĆ, ANTE RADIĆ

V založbi »Hrvatske naklade« v Zagrebu je izšla izpod peresa Stjepana Kranjčevića napisana brošura o ideologu hrvatskega kmetkega gibanja Antona Radića. V brošuri je orisana na najbolj popularni način podoba Antona Radića kot človeka in kot politika, so orisane njegove misli in njegovo delo. Pisec brošure Kranjčević je eden izmed najboljših poznavalcev dela bratov Radićev, zato je njegov oris dela podan dokaj izčrpno. Knjižico zaključuje Tomo Vojkovičeva Pesem »Anti Radiću«. — Brošura, ki je izšla na 32 straneh, stane 4 din. Izdala jo je »Hrvatska naklada« v Zagrebu, Frankopanova 7.

Na obnem zboru gostilničarjev v Pljuju se je določilo, da se članarina zaračuna po vrstni položenju, in sicer od 1. din. najmanjši znesek je 10 din. Ob tej priliki je gostilničar Antonič na Hajdini predlagal, naj bi se gostilničarjem dovolilo nastopati v svojih gostilnah kot policijski organi.

Ogenj. Čeprav so nedavno vtlaknili za zapake požigalca Dravskega polja, se požari še pojavljajo. Tokrat je gorelo pri Kunstku Francu v Jablanah pri Cirkovcih. Upepeljeno je gospodarsko poslopje s pridelki vred. Ogenj je bil podtlačen.

Vzajemnost. Je včeraj priredila burko »Ljubez in ljubosumnost« v treh dejanjih. Večina je odigrala svoje vloge dobro. Najbolj doživelo in nepresiljeno je bil podan Kajfež, drž. tožilec v pok. (Mathans), žena Agata (Domanjkova, ki je odtehtala obenem zaostajajoče soigralko). Enostavna scenerija je bila odgovarjajoča. Ob prvi uprizoritvi v tej sezoni je bila dvorana nabito polna.

Ostavko na učiteljsko službo v Rušah je podal Anton Medved, ker je dobil zaposlenje pri tvrdki »Aga«. Pred časom je podala ostavko tudi gđica Vanda Vuk, ki se je poročila. Zaradi ostavk manjkata na šoli dve učni moči.

Smrtna žrtev nesreče v Marenbergu

DELAVEC PAVLIČ JE ZARADI TEŽKIH POŠKODB PODLEGEL

V petek smo poročali, da so prepeljali iz Marenberga v mariborsko bolnišnico 52letnega delavca Petra Pavliča, ki ga je zagrabil med delom v tovarni transmissija, ga zavrtela okoli kolosa, mu zlomila hrbtenico in ga poškodovala po vsem obrazu. Ponesrečeni delavec je po pre-

vozu v bolnišnico še govoril, vendar pa so bile njegove poškodbe tako kritične, da mu zdravniki kljub takojšnji pomoči niso mogli pomagati ter je Peter Pavlič na posledici smrtonesnih poškodb v nedeljo izdihnil.

Mura grozi s pop avami

Mura je zaradi južnega vremena silno narasla. Ogromne množine ledenih plošč, ki jih nosi reka s seboj, ogražajo vse naprave vzdolž reke Mure, zlasti vodne miline, katere so morali lastniki odstraniti na obrežje, ker bi jih sicer deroča reka odnesla s seboj. Zaradi stalno narasčajoče reke obstaja tudi nevarnost poplav.

PUSTA SO POKAPALI — A POKOPAL JIH JE SNEG

Na pustni torek so se našemili trije otroci iz Brezniškega jarka na Remšniku ter hodili tako našemljeni od hiše do hiše. Znamenja pa se je na neki strmini utrgal plaz snega ter jih zasul tri metre globoko. K sreči so bili priča nesreče vozniki, ki so se vračali domov. Vozniki so začeli takoj z odkopavanjem in rešili vse tri »pogrebce pusta«.

Celje

Učiteljsko zborovanje

Učiteljsvo celjskega okraja se je v soboto v tem šolskem letu tretjič sestalo. Predsednik g. Franjo Roš je pozdravil navzoče in počastil spomin umrlega učitelja Franca Kračnca iz Celja.

Zborovanje je bilo posvečeno organizatoričnim zadevam. Učiteljsvo se vedno bolj oklepa svoje stanovske organizacije, ki z neizprosno doslednostjo zastopa učiteljske interese. Čuti se potreba po vedno večji povezanosti med člani, društvom in sekcijo, ki zahteva največje aktivnosti vsakega članstva. Kritično je razmotrivalo vsega članstva. Kritično je razmotrivalo predloge in zahteve k finančnemu zakonu in ugotovilo, da je rešitev vseh zahtev nujna.

Zimska akcija odseka učiteljic za obmejne šole je kar najlepše uspela.

Gospa Angela Vodečova je predavala o socialnem položaju žene in učiteljice. Priказala je zapostavljenost žene v socialnem in političnem oziru, pa tudi zakonodajo, ne daje ženi enakih pravic kakor možu. Za dosego enakopravnosti

preostane ženi edino borba in sicer borba z delom in enakovrednostjo. V aprila bo celjsko društvo z drugimi učiteljskimi društvi zborovalo v Trbovljah.

c Občni zbor Krajevnega odbora Jadranske straže v Celju bo v sredo ob 20. v pevski sobi Narodnega doma.

c Glavni turnir Celjskega šahovskega kluba. V sredo je bilo odigrano 7. kolo glavnega turnirja. Rezultati so sledeči: Grašar—Cernelč 1:0; dr. Cerin—Inž. Sajovic 0:1; Csörgö—Rupar pol: pol; Fajš in Pešič sta partije prekinila. Rezultati prekinjenih partij Fajš—Schneider remis, inž. Sajovic—Cijan 0:1; Rajhman—Rupar 0:1. Po 7. kolu vodita Pešič in Rupar.

c Šahovski klub Gaberje razpisuje za 13. t. m. splošni turnir. Vabljeni so vsi člani.

c Mestno gledališče. V sredo ob 20. bo uprizorilo mariborsko Narodno gledališče Straussovo opereto »Cigan baron«. Predstava je za abonma.

c Vlom. V pisarno skladišča trgovca Zangerja na Masarykovem nabrežju je ponoči vlomil neznan vlomilec in odnesel pisalni stroj »Adler« vreden 7000 din, suknjo in dežni plašč.

c Predavanje o obrambi proti napadom iz zraka bo imel v nedeljo kapetan g. Franjo Toš v ljudski šoli v Braslovcah.

c Darilo za mestne reveže. Gospa Avgusta Pacchiallo in g. direktor Anton Hruška sta darovala za mestne reveže mesto venca na grob pok. Stigerja Gustava 350 din. Občina se najlepše zahvaljuje.

c Kmetijska predavanja. V območju mestne občine celjske se bodo tudi letos vršila strokovna predavanja iz veterine in kmetijstva po sledečem razporedu: 18. t. m. ob 14.30 pri posestniku Francu Slandru v Košnici, 14. in 21. t. m. ob 19. pri posestniku Janezu Krušču v Lokrovcu, 15. in 22. t. m. ob 19. pri posestniku Francu Fazarincu na Ostrožnem in 16. in 23. t. m. ob 19. v Gasilskem domu na Babnem.

c Težka nesreča na železnici. Na postaji Loka pri Zid. mostu je vlak povozil 25 letnega pekovega pomočnika Albina Kunega. Ponesrečenec je počila lobanja in je dobil tudi hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

c Aretirani moški, ki je, kakor smo poročali, izvršil v Mariboru in Celju več sleparij, se piše Franc Mastnak in je doma iz Loke pri Zid. mostu. Izročil je bil mariborski policiji.

c Samomor. V Zg. Rečici pri Laškem se je ustrelil 30 letni posestnikov sin Alojzij Sarda. V smrt ga je pognala bolezen.

c Štiri leta robije za uboj. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je včeraj zagovarjal 20 letni posestnikov sin Janez Valant iz Završ, ker je lani v noči na 11. december pri pogostovanju v Potočnikovi hiši v Marini vasi blizu Zetali pri Rogatu zabodel Jakoba Mesariča z bajonetom v srce. Mesarič je na mestu izdihnil. Valant je bil obsojen na štiri leta robije.

c Poneverke pri občini Topolšica pred sodiščem. Včeraj se je pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju zagovarjal 29 letni bivši občinski tajnik občine Topolšica Jože Berločnik radi poneverbe občinskega denarja v znesku 6.189 din in zaradi izstavitve lažne domovnice, ki jo je proti obljubljeni nagradi 1000 din izstavil in na njej ponaredil županov podpis. Obsojen je bil na 6 mesecev strogega zapora in 500 dinarjev povprečnine.

c Avtobus Celje—Kozje—Podsreda zopet redno obratuje.

Plui

p Hudo maščevanje. Franc in Ana K. poljska delavca iz Tibolcev pri Polenškaku, sta iz starega sovraštva napadla v temi 55 letnega invalida Alojza Trunka iz Prerada in ga obdelala s sekuro.

Ljubljana

Naš življenjski prostor je Jugoslavija

V nedeljo je bil občni zbor okrajne organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani. Na dobro obiskan občni zbor so prišli tudi kot zastopnik komande mesta polkovnik Živanović, za bansko upravo vojni dobrovoljec svetnik Poklukar, za mestno občino in Legijo koroskih borcev upok. podpolkovnik Andrejka, za organizacijo rezervnih oficirjev in Sokolsko župo inž. Beve ter zastopniki organizacij rez. podoficirjev, invalidov in bivših mornarjev, »Preporod« pa je zbor dobrovoljcev pozdravil s pismom.

Po udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in pozdravu vojnemu ministru ter zvezi dobrovoljskih organizacij so poročali predsednik Jeraš, tajnik Kejžar, blagajnik Nosač, zastopnik organizacije v ožjem odboru za postavitve kraljevega spomenika dr. Hebein in za redakcijski odbor dr. Turk. Poročila so bila jedrnata in pregledna. Poročila so bila sprejeta z odobravanjem, posebno živahno pa so dobrovoljci sprejeli dr. Turkovo izjavo: Naš življenjski prostor je Jugoslavija, naša os pa Djevdjelija—Triglav in nikdar ne bomo dovolili, da bi nas kdo »osvobodil« s tolikimi žrtvami priborjene svobode.

Odboru je bila izrečena razrešnica z zahvalo in soglasno je bila sprejeta vrsta predlogov, ki govorijo o priznanju sibir-

skih dobrovoljcev, o dobrovoljcih v državni in samoupravni službi ter o raznih še nerešenih zadevah. Predlagatelj Rizmal je naglasil, da je cilj dobrovoljske organizacije temeljita revizija zakona o dobrovoljcih.

V odbor so bili izvoljeni: predsednik Jeraš, podpredsednik Vagaja in dr. Hebein, tajnik Kejžar, blagajnik Nosač; na ostalih mestih so ostali po večini stari odborniki in namestniki. Dobrovoljska organizacija je tudi požrtvovalno sodelovala pri vseh pomembnih domoljubnih prireditvah.

a Zaradi podpor družinam oseb, ki so poklicane v vojaško službo, prihajajo na magistrat preplašene žene in sprašujejo, če je odbor za te podpore res razpuščen in zato ne bodo več dobivale podpor. Odsek mestnega zaščitnega urada za te podpore še vedno posluje in bo zato tudi še izplačana sleherni upravičena podpora na utemeljeno prošnjo. Res je ta mestni odbor mestni svet na zadnji seji ukinil odbor za podpore družinam oseb, poklicanih na orožne vaje, ker sedaj posluje državni odbor za podpore, ki je bil ustanovljen po uredbi o teh podporah z dne 4. oktobra 1939. Ta državni odbor je prevzel naloge ukinjenega mestnega odbora in seveda še vedno posluje ter še vedno tudi deli podpore ter jih nakazuje, a na mestnem poglavarstvu v odseku za podpore, soba štev. 49 v II. nadstropju hiše štev. 2 na Mestnem trgu sprejemajo prošnje.

Maribor

Požrtvovalno delo v pomoč bližnjemu

Včeraj dopoldne je bil pri »Orlu« do- bro obiskan občni zbor Okrajnega od- bora Rdečega križa, ki ga je vodil ne- utrudljivi predsednik g. dr. Ivan Jan- čič. Poleg zastopnika mestne občine g. Brandnerja in obeh okrajnih načel- nikov dr. Šiške ter g. Ajleca so zborovanju prisostvovali tudi zastopnik banovinskega odbora RK g. dr. Fet- tich Frankheim iz Ljubljane in šte- vilni predsedniki občinskih odborov RK.

Predsednik g. dr. Jančič je po uvod- nem pozdravu zelo izčrpno prikazal ve- liko delo mariborskega Rdečega križa. Mirovne naloge je v polni meri izvršil, lotil pa se je tudi dela na vojnem področ- ju. RK je priredil več bolničarskih teča- jev, na katerih so zdravniki usposobili večje število bolničark in bolničarjev za požrtvovalno delo v pomoč bližnjemu. Okrajni odbor RK je delal tudi na or- ganizaciji občinskih odborov, ki je bila marsikje uspešna. Popolnoma nerazu- mljivo pa je, da v Rušah in v nekaterih krajih Slovenskih goric ni mogoče najti požrtvovalnih in podjetnih ljudi, ki bi pravilno pojmovali naloge RK in usta- navljali občinske odbore. Druga bolna točka v delovanju mariborskega RK je nerazumevanje mestne občine. Okrajni odbor RK je prošil za podporo, vendar je ostala prošnja brez odgovora. Šele na ponovno prošnjo je dobil RK telefonsko sporočilo, da za to ni kredita. Nerazu- mljivo in skrajno nevarno je nerazumeva- nje s strani takšne javne ustanove, ki bi v prvi vrsti morala podpirati težnje Rde-

čega križa zlasti še v obmejnem Mari- boru.

Sledilo je poročilo tajnika šolskega nadzornika g. Močnika, iz katerega posnemamo, da šteje Okrajni odbor RK v Mariboru 437 rednih in 1364 podpornih članov. Iz vrst prostih poklicev je 253 rednih, iz vrst državnih uslužbencev pa 184; podpornih članov pa je iz prostih poklicev 79, med državnimi uslužbenci pa 1285. Dejstvo, da ima Maribor raz- meroma majhno število članov RK, je tudi nerazumljivo zlasti sedaj, ko je ven- dar ideja RK najbolj aktualna. Okrajni odbor RK ima 16 občinskih odborov in 16 poverjeništev, pripravlja pa se usta- novitev novih občinskih odborov. Zelo lepo je uspela tombola RK. Čisti dobiček je namenjen gradnji doma in počitniškim kolonijam. Lani je RK poslal večje šte- vilo otrok na morje, od koder so se vrnili

zdravi in okrepljeni.

Sledila so poročila blaginika dr. Vre- čka in gospodarja magistra Minaři- ka, nakar je poročal za nadzorni odbor dr. Senekovič.

Pri volitvah je bil izvoljen večinoma dosedanjí odbor z dr. Jančičem na čelu, saj se je stara uprava kar najbolj potrudila, da v korist vse javnosti iz- vršuje velike naloge Rdečega križa.

Ob zaključku je govoril podpredsednik Banovinskega odbora RK g. dr. Fet- tich-Frankheim, ki je izrazil za- dovoljstvo nad lepimi uspehi v maribor- skem okolišju, kar je povsem razumljivo. Poudarjal je važnost bolničarskih tečajev ter izrazil tudi upanje, da bo menda tudi mariborska mestna občina polagoma pri- čela razumevati velike naloge maribor- skega RK in mu prožila vso pomoč.

Zborevanje pobreških gasilcev

NESEBIČNO DELO V PRID SVOJEMU BLIŽNJEMU

Včeraj je bil v prostorih pri »Ridlu« na Pobrežju občni zbor pobreške gasil- ske čete, ki ga je vodil predsednik g. Jo- že Klemenčič. Poleg vsega članstva, tako podpornega kot tudi častnega, se je občnega zbora udeležilo več zastopnikov različnih drugih društev. Iz poročil posa- meznih odbornikov posnemamo, da je bilo delo čete v pretekli poslovni dobi zelo uspešno in nesebično v prid bližnji in širši okolici. Zapriseženih je bilo 5

novih članov. Člana Pobec in Stanič sta dobila lepe diplome za svoje požrt- vovalno delo, ko sta že več kot stokrat nastopila v pomoč svojega bližnjega. Di- plome pa so prejeli še naslednji: Čah Ivan, Ribič Franc in Šmirnau Jože. Po obravnavi nekaterih predlogov so bile volitve, pri katerih je bil soglas- no izvoljen prejšnji odbor s predsedni- kom g. Klemenčičem na čelu.

Križa elektrotehnične obrti

V Gambrinovi dvorani je bil včeraj občni zbor Združenja elektrotehnične obrti za Slovenijo. Poročila so po- kazala razne hiše v elektrifikaciji in krizo, v kateri je elektrotehnična obrt zaradi pomanjkanja in podražitve ma- teriala. Pomanjkanje petroleja sicer dviga zanimanje za elektrifikacijo, ven- dar pa so se stroški močno dvignili, kar delo zelo ovira. Združenje šteje 165 članov, od tega odpade na odsek elektrarn 95, na odsek elektroinstala- terjev pa 70 članov. Vse tvrdke zapo- slujejo 304 pomočnike in 120 vajencev. Poročilo predsednika g. Perčiča se je pečalo v glavnem s podražilvijo ma-

teriala, ki znaša 40—120 odst. Celokup- na proizvodnja električne energije je znašala v preteklem letu 10 milijonov kilovatnih ur. Po tajniškem poročilu g. inž. Novaka je o blaginjskem sta- nju poročal g. Mihelič. Razveseljivo je dejstvo, da je Združenje elektroteh- ničnih obrti votiralo v sklad za gradn- ju Vajenskega doma v Mariboru 10 tisoč din, v svoj gradbeni sklad pa 120 tisoč din. Po poročilu nadzornega od- bora, ki ga je podal inž. Sajovic je bilo uspelo zborevanje z govoroma za- stopnika zbornice za TOI g. Ogrina in zastopnika mestne občine obrtnega referenta dr. Senkoviča zaključeno.

Ali je tako prav?

GASILSTVO JE NEPOLITIČNO IN NAJ TAKO TUDI OSTANE!

Včeraj je bil pri Sv. Petru pri Mari- boru občni zbor tamošnje gasilske čete, ki se ga je udeležila večina članstva. Po- leg njih se je zborovanja udeležilo tudi nekaj oseb, izrazilih članov neke poli- tične stranke. Enemu izmed njih je dal predsedujoči celo besedo, ki je izzvenela kot očitna agitacija za določeno smer. Poleg svojega agitacijskega govora je dotičnik celo predložil listo, ki je bila izvoljena, ker ostalo članstvo druge liste iz razumljivih razlogov sploh ni hotelo predlagati. Na tem mestu je treba po-

udariti, da dotična oseba, ki je govorila in predložila listo, sploh ni član čete. Zato članstvo upravičeno naslavlja na upravo župe vprašanje, ali je dopustno, da v organizacijo, ki bi morala biti da- leč od dnevnih politik in vsa v službi naroda, na tak način posegajo osebe, ki niso člani organizacije. Gasilske čete vendar niso podružnice nobene stranke ter zato tudi ne morejo biti podrejene poli- tični komandi. Gasilstvo je nepolitično in naj tako tudi ostane. Vsi politiki pa proč roke od slovenskega gasilstva!

AGILNOST OBMEJNEGA UČITELJ- STVA

V soboto dopoldne je bilo v krčevinski šoli dobro obiskano zborevanje obmejne- ga učitelstva, ki ga je vodil predsednik g. Mirko Vauda. Učiteljsko zahteva spričo vedno večje druginje povišanje prejemkov, kar je potrebno zlasti v ob- mejnih krajih. Zanimiva je bila debata o kmetijskem pouku. Sprožene so bile mnoge zdrave misli, ki bodo sporočene na odločujoča mesta. Sobotno učiteljsko zborevanje je pokazalo strnjeno, ki je skoraj ni enake med drugimi stanovi.

m. Ljudska univerza: Drevi ob 20. uri pre- dava o bistvu in pomenu demokracije doktor Evgen Sladovič, rektor Ekonom. kom. vi- soke šole v Zagrebu.

m. Za gostovanje Mrakove skupine, ki vprizori v četrtek 15. t. m. v Nar. gledališču tragedijo »Stari Rimljan«, dobite vstopnice v predprodaji pri »Ptuniku«. Na dan predstave pa pri dnevi blaginji v gledališču.

m. V Sokolskem domu bo danes ob 20. članski sestanek v svrhu ustanovitve kandi- datne liste za občni zbor Sokola Matice, ki bo v sredo 14. t. m. ob 19.30.

m. Kronika nezgod. Pri sankanju si je zlo-

mila nogo 11-letna posestnikova hči Dora Kure iz Selnice ob Dravi. — Na cesti je pa- dla in si zlomila roko 15-letna hčerka kmet- ske dinarke Terezija Čelanova iz Ritoznja. — S strašnilo pištolo se je ustrelil v levo dlan ter si jo občutno poškodoval 14-letni gostilničarjev sin Peter Lovrenčič.

m. Težko bolan in zapuščen samec Ivan Gajzer s Pobrežja, Aleksandrova 95, prosi dobro srca, naj se ga usmilijo. Darove spre- jema tudi Uprava »Večernika«.

m. Gasilska zupa Maribor je imela te dni občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. rav- natelj Bogdan Pogačnik. Delovna bilanca je zelo razveseljiva, saj gasilstvo v Severni Slo- veniji zelo napreduje. Izvoljen je bil doseda- nji odbor, kot strokovnjak pa je pritegnjen še prof. g. Modic.

m. Avtomobil prekinil telefonski promet. Na Pobreški cesti je neki tovorni avtomobil tre- ščil v brzojavni drog in ga odlomil. Zaradi tega je bil ves telefonski promet v Pobrežjem prekinjen.

m. Nove zvonove pri Sv. Magdalení so včeraj slovesno blagoslovili. Potegnili so jih v zvonik in čez nekaj časa so se že oglašili v zahvalo faranom, ki so jih kupili.

m. Strojniki, strojevodje in kurjači so ime- li včeraj v Delavski zbornici občni zbor, ka- teremu je za Ljubljano prisostvoval tudi pred- sednik g. Toni. Razpravljali so o perečih sta- novskih problemih, ter zahtevali izboljšanje položaja.

m. 3000 din škode so povzročili trije po- besneli gostje v neki kavarni v Ulici kneza Koclja. Razbili so vso steklenino.

m. Iz poštne službe. Na pošto Maribor. 1 je premeščena Marija Verlič iz Ormoža. V Mari- bor je premeščen tudi Josip Kofu s pošt- nega ravnateljstva v Splitu.

m. Enodnevni tečaj o trsní rezi v vinogradu bo na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v soboto, 24. t. m. Tečaj je brezplačen, teo- retičen in praktičen in bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano skrbje tečajniki sami.

m. Predstojništvo mestne policije v Mari- boru opozarja vse lastnike vozniških izkaznic, da izteče rok za podaljšanje voz. izkaznic 29. t. m. in se pozivajo vsi lastniki voz. iz- kaznic, da se zgledajo na predstojništvo mest- ne policije v Mariboru v sobi 17/II med urad- nimi urami, kjer jim bodo vozniške izkaznice podaljšane. Zamudnike bo zadela občutna ka- zen.

m. Zima kakor pred 11. leti. Slično kakor pred 11. leti je tudi letos padla temperatura iste dneve od +4 na —10.

m. Dijaška kuhinja v Mariboru. V po- častitev spomina pokojnega ravnatelja Fran- ja Piška so nakazali člani lovške družbe Sv. Lovrenc-Slivnica-Orhova vas 500 din; sod. svetnik dr. Alojz Lešnik 200 din; dr. Anton Hrovat, zdravnik v Ormo- žu 150 din; namesto vena na krsto po- kojnega ravnatelja Josipa Hladka-Bohinj- skega so učenec 7. b razreda I. r. g. zbrali 100 din. Iskrena hvala!

* Občni zbor alana Rdečega križa moto- ciklistov »Perun« v Mariboru bo v nedeljo, 25. februarja 1940, ob 9. uri v klubskem lokalu restavracije Narodni dom. Za čla- ne obvezno. Odbor.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

Glavno žrebanje 39. kola

Din 200.000.—	76043
Din 50.000.—	34410 26531 89032 14191
Din 40.000.—	58790
Din 30.000.—	46360
Din 24.000.—	1643 21665 58402 94267
Din 20.000.—	18754 53671 78329 80606
Din 16.000.—	17585 42347 42587 94495
Din 12.000.—	4828 16980 24383 14353
	73076 75648 81934 83812

DIN 10.000.—

9061 11384 15102 18912 18975 29276 35943

50987 62362 77085 81486 95451 99912

Din 8000.—

2039 9867 14797 18116 23999 29599 40228

52615 56930 64902 67423 69355 81352 87549

90147 90302 95176 96283

Din 6000.—

8272 8470 8670 15273 19838 26569 27237

32164 36350 39293 39536 43294 44319 62306

76714 77179 34387 93035 98149 98478

Din 5000.—

5622 15614 28227 37179 40828 47435 58805

59229 60757 65983 67740 67826 87982 93837

98534

Din 4000.—

223 735 1858 3534 3569 8405 8680

9522 14088 15188 19168 21110 22186 23503

23576 23799 26852 34507 41559 44683 48044

49894 51179 51781 54704 55608 56562 56591

60386 60707 61584 65995 67935 69593 71022

71487 72308 72624 73127 75264 79018 81251

82625 88264 90022 90768 91521 92461 92986

93612 94451 96613

(Brez jamstva)

Srečke štev. 56.930 (dobitek din 8000.—),

štev. 81.352 (din 8000.—) in štev. 82.025

(din 4000.—) so bile kupljene pri nas.

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne

loterije bančna oslovalnica BF7IAK, Ma-

ribor, Gosposka ulica 25

Kino

* Esplanade kino. Danes zadnjič Karl- May roman »Veliki orel« (Winnetou) s Shirley Temple. Sledi »Pesem sreče« z Deano Durbin.

* Grajski kino. Danes Benjamin Gigli v svojem najnovejšem filmu »Melodija no- či«. Prekrasno petje!

* Kino Union. Od danes pa do vključno torka »Straža ob meji«, velika drama.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 12. febr.: Zaprla:

Torek, 13. febr.: Zaprla:

Sreda, 14. febr., ob 20.: »Cigan-haron«.

(Gostovanje v Celju).

Četrtek, 15. febr., ob 20.: »Stari Rimljan«.

Gostovanje Mrakove družine.

* Kovarstvo in ljubezen« se v Malčevi

režiji pripravlja kot prihodnja dramska

novost mariborskega gledališča. Ta zna-

menita Schillerjeva drama bo podana v

mojstrski češki dramaturški predelavi in v

novem Albrechtovem prevodu.

Radio

Ponedeljek, 12. februarja.

Ljubljana: 18 Zdravstvena ura, 1820 Šramil

1945 Več manire, pa brez zamere, 20 Godal-

ni kvartet, 20.15 Koncert slovanskih pesmi in

plesov, 22.15 Citraški dueti. — Beograd: 20

Vokalni koncert, 21 Violinski koncert, 21.50

Mojstri taktirke. — Sofija: 17 Lahka glasba.

19 Koncert klavirja, 20 Simfonični koncert, 22

Pl. gl. — Praga: 19.45 Arije iz italijanskih

oper. — Sottens: 21 Doret »Alienore«. — Ka-

lundborg: 20 Veliki orkestrski koncert, 21.20

Zabavni koncert lahke gl. — London: 22.15

Koncert BBC orkestra. — Hilversum: 21.35

Orgelski koncert, 23.55 Lahka gl. — Tou-

louse: 19.30 Lahka gl., 21. Pl. gl. 23.30 Ko-

račnice. — Rim: 20.30 Odlomki iz oper, 21

Simfonični koncert. — Budimpešta: 22.20

Koncert orkestra, 22.10 Ciganski orkester.

Dunaj: 18. Pesmi in dueti, 20.15 Koncert del

Fr. Schmidta. — Bratislava: 19.30 Slovenska

pl. gl., 20 »Taras Bulba«. — Beromünster:

17 Komorna glasba, 22.10 Pl. gl.

Šah

IZ SK »VIDMAR«

V brzoturnirju za februarško klubsko

prvenstvo je z 10 ločkami zmagal A. Mi-

šura, sledi Rupar z 9 in Nošan z 8 in

pol točke.

V torek, 13. t. m., bo ob 20. važna

seja odbora zaradi sestave klubskega me-

stva za nedeljsko tekmo proti MSK.

Gradnja stanovanjskih hiš se bo pričela

V Gambrinovi dvorani je bil včeraj izredno dobro obiskan občni zbor stav- bene zadruge »Naš dom«, ki bo gradila svojim članom cenene stanovanjske hiše. Zborevanja se je udeležilo toliko ljudi iz cele Slovenije, da je morala polovica za- radi pomanjkanja prostorov oditi. Občni zbor je vodil predsednik zadruge kroja- ški mojster g. Kac, ki je obrazložil nam- en zadruge. Zadruga je že prevzela vse parcele na Rosenbergovem posestvu, kjer bo postavila svojim članom hiše. Tudi druge parcele, ki še bodo na ome-

njenem posestvu, bo prevzela. Zboreval- ci so pooblastili upravo, da se sme za vsakega člana zadolžiti do višine 50.000 din, s čimer bodo pričeli graditi hiše. Zanimanje za zadrugo je veliko, saj so prišli na zborevanje ljudje iz Prevalj, Guštanja, Ptuja, Savinjske doline in celo iz Beograda. Povsod bo mariborska za- druga »Naš dom« gradila hiše, ki jih bodo člani odplačevali v obrokih, ki ne bodo presegali mesečne najemnine. Hiše se bodo gradile po željah članov, po predloženih načrtih in na parcelah, ki si

jih interese izberejo. Doslej ima za- druga okoli 130 članov. Deset članov je hiše že kar v gotovini izplačalo, za eno hišo pa imajo že zbrane članske prispev- ke, tako da bodo spomladi že pričeli gra- diti prvih 11 hiš. V Beograd bo odšla po- sebna deputacija ter posredovala za po- sojila. Zadruga je uvedla uradne ure, ki bodo v Vetrinjski ulici 9 pri g. Kacu ob ponedeljkih od 14. do 18. in ob torkih in sredah od 9. do 12. ure.

Spomnite se CMD!

Zanimivosti

Angleška blokada in prehrana Nemčije

Angleški škof dr. Barnes je nastopil proti temu, da bi se Nemčiji odvzema živje, opirajoč se na svetopisemske besede: »Če tvoj sovražnik strada, daj mu jesti!«

Škofov poziv pa ni našel opore ne v cerkvenih ne v političnih krogih Anglije. Naglašajo namreč, da je težko postaviti razliko med življenjskimi potrebščinami, ki jih sovražnik potrebuje za hrano in onimi, ki jih predeluje za vojno uporabo. V Londonu so mnenja, da lahko Nemčija z lastno letino in uvozom iz sosednjih držav zadosti prehrani prebivalstva. Lakota bi nastopila le tedaj, če bi se prevelik del živil po izreku »Kanon! namesto masla!« uporabil za oboroževanje. Blokada Angležev bi tedaj prizadejala le nemško oboroževalno industrijo.

Canterburyški nadškof je dejal: »Prepuštili moramo Nemčiji, da izbira med

porabo življenjskih potrebščin za narod ali za topove«. Sir William Beveridge razpravlja v svojem delu, da se lahko danes vse masti predelajo v eksplozivne snovi. Nudijo namreč glicerina, ki daje osnovo za nitroglicerina. Od tod pomanjkanje maščobe v Nemčiji še pred angleško blokado. Za staro Nemčijo navaja Beveridge naslednje številke:

v 1000 tonah	1933	1938
knzum maščobe in življ. potr.	1666	1756
vsa preskrba maščobe	1820	2101

Čeprav je bilo 1938 v vsej preskrbi Nemčije 281.000 ton več maščobne snovi kakor 1933, je bilo od tega le 90.000 ton na razpolago ljudski prehrani. Ostalo je šlo za vojno industrijo. Prav tako se iz žita, krompirja in sladkorja proizvaja alkohol, potreben kot raztopilno sredstvo

za eksplozivne snovi pri tankih in težkih tovornih avtomobilih. Aceton in glicerina se pridobivata iz pšenice in sladkorja. V svetovni vojni je producirala Nemčija velike množice glicerina iz sladkornih raztopin. Vse žito se lahko posredno pretvori v strelivo, ker ga uporabljajo za krmno živino, katere maščobe gredo za vojno industrijo. Ribe, mleko, jajca, suho sadje in zelenjava, vse je primerno za proizvodnjo eksplozivov. To dokazuje, da angleška blokada nima dejanskega namena Nemčijo izstradati, temveč ji odvzeti le strateške kemične proizvode.

Blokada Angležev nima namena vplivati v tej smeri, temveč hoče prisiliti nasprotnika, da bo proizvajal manj municije, »pa več masla namesto topov«, zaključuje Beveridge.

ALEKSANDER CANKOV

znani bolgarski politik, ki je bil pri zadnjih občinskih volitvah izvoljen v mestni svet Sofije.

Rešitev nedeljske križanke št. 64

Vodoravno: Karakorum, Krk, ropot, Abo, Ana, noga, Atol, zor, prisega, Jan, Nora, Abel, Ana, Ali, kurat, Dol, motovilec. Navpično: Korana, anatom, ho, on, rog, rak, ako, Azija, Udo, krpa, osa, krov, oko, arena, ali, tat, bat, no, el, Motala, liirec.

Komar in slon

Iz Colomba v Kandy je jezdil slona bogat indijski princ. Pod senčnim baldahinom se je knez branil pripekajočega sonca in slon je počasi stonikal dalje.

—Kakšna domišljavost je dejal v občestni travi sedeči komar. Treba je samo, da pičim kneza na nos ali kam drugam in vzela ga bo malarija. Slon bo moral brez gospodarja žalostno poginiti!

Jezno je jel srboriti komar brundati in iskati mesto na obrazu jezdeca, kamor naj bi ga pičil. Toda slon, ki je slutil, kaj se godi v komarjevi duši, je odvrnil:

— Ne boš, sitnež! Meni ne moreš do živega skozi debelo kožo. Knezu pa tudi ne moreš škodovati, saj pridno prebira navodila komisije Zveze narodov proti malariji. Vso sezijo, ko je nevarnost pred malarijo največja, jemlje dan za dnem 400 miligramov kinina, v primeru bolezni pa ves teden večjo dozo, 1 do 1,3 gr kinina dnevno. No, kaj praviš k temu?

Komar se je od jeze napihnjen zvrnil v travo. — Kaj takšnega! Ljudje si znajo že tako pomagati! In ta slon, kdo bi si mislil, da je v njegovi res veliki butici toliko prebrisanosti! Tako se je hudoval v travi, medtem ko je slon s svojim gospodarjem že izginil v daljavi.

ŽIVALSKIH VRST JE SKORO MILIJON

Slavni prirodoslovec Linnée našteva v svojem delu »Systema Naturae« 1758 živalskih vrst. Do danes so naravoslovci ugotovili že blizu milijon skupin živalskega sveta. Cenitve o živalskih vrstah so sicer zelo različne, ker se zoologi večkrat ne morejo zediniti glede razlik posameznih skupin. Najštevilnejšo živalsko skupino tvorijo žuželke z blizu 750 tisoč različnimi vrstami. Vretenčarji tvorijo okrog 70.000 vrst, od tega odpade na ptice 28.000, ribe 20.000, sesalce 13.000 vrst.

Če bi imel človek v nogah isto mišično moč kakor bolha, bi skočil 100 m visoko.

V 1 ha zemlje živi približno 150.000 črvov. Ker rahljajo zemljo, so velikega pomena.

- Vaše ime?
- Katl Brdavsova.
- Starost?
- 67 let!
- Omožena?
- Ne, še ne!

Francozi imajo svojo, Maginotovo Micko

V Franciji uniformiranje žensk še ni doseglo tolikšne stopnje, kakor pri Angležih. Francoska žena sodeluje pri Rdečem križu, v industriji in prometu, vendar je povsod na poslu v civilu. Uniforma še ni prodrla.

Zdaj pa poročajo o prvem koraku v tej smeri. Zelo lepa 19letna hči francoskega modnega kralja Schiaparellija, je v uniformi članice Rdečega križa zasedla v Parizu velik tovorni avto in zapeljala z njim na fronto.

Pojav ljubke dame v uniformi je frontnike v Maginotovi črti prijetno iznenadil. Ko je prvi val zbadljivk in smešnic na račun ženskega vojaka minil, so se vsi potrudili, da bi čimbolj kavalirski pomagali mladi šoferki pri delu. V nekaj dneh je postala gospodična Schiaparelli najbolj popularno bitje na vsej fronti. Vojaki so jo poimenovali v »Maginotovo Micko« in mlada dama je na to prav tako ponosna kakor kralj Rihard na svoj »levjesrčni« briedevk.

Petero dece utonilo pred očmi mater

Na visokem severu, na meji Petsama, kjer se bijejo Finci in Rusi, leži norveško naselje Kirkenes. Tu se je primerila nedavno težka nesreča. V viharnem morju se je razbil čoln, v katerem je bilo 13 oseb, med njimi tudi petero dece z materami. Čoln je hotel pristati ob ladji, zasidrani v fjordu in s katero so nameravali šolarji nadaljevati vožnjo v Var-

dö. Morje je bilo tako razburkano, da je bilo reševanje nemogoče. Odrasli so se rešili s plavanjem, otroci so se tudi držali nad eno uro nad vodo, niso pa mogli doseči obale. Težko je bilo preprečiti materam, ki so srečno prišle na kopno, da niso tudi one skočile v morje za otroki, ki jih je pred njihovimi očmi požrl

Paradiž, ki ima 1761 prebivalcev

Povsod grozi vojna, mobilizirajo se moške in žene, rekvirirajo avtomobili. In vendar je košček sveta, kjer suveren niti malo ne misli na nevarnost svoje zemlje. Monaco je nevtralen, tak hoče ostati. — Knez je sicer general francoske alpske brigade, njegova hči kumica zastavam cele vrste polkov, vendar ostaja deželica paradiž miru.

Državljanom ni treba v vojaško sukunjo, ne plačevati davkov. Igralnica Monte Carla plača vse! Ladje prihajajo in odhajajo, pristanišče Monaca ne pripada

vojni coni. Idilična deželica ima nekaj nad 20.000 ljudi. Od teh je nad 80% tujcev! V »državi« je zastopanih 51 narodnosti, pravih državljanov Monaca je le 1761, ki se lahko ponašajo, da so člani modernega paradiža, Babilona narodov v nemirni Evropi.

»Izgubil je sramoto, izgubil je vid.«

Narodno blago.

»Ves ljudski rod je na skalah. Vsak duh je zidar in najskromnejši doprinaša po en kamen.«

Victor Hugo.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

81

»Ta majhna lučka?« se je začudila Jora.

»Da, ta majhna lučka, ki postaja vedno manjša in bo že čez nekaj trenutkov popolnoma ugasnila našim očem,« je dejal inženir. »Bržina, s katero hitimo v vse-mirje, narašča z vsako sekundo. Kmalu bomo videli zemljo samo še kot kroglo, plavajočo po vseirski praznini od ljudno in mrtvo.«

»Moja zemlja! Moj Rayanipur! Moja mati!« je vzklila Jora in obšlo jo je znova čustvo neskončne bolečine.

»Tudi moja zemlja,« je dejal Ramas. »Koliko gorja sem preživel na njej, koliko bojov sem bil in vse zato, moja Jora! Sedaj je boj dobojevan. Moja si in v novo življenje letiva, na nov planet...«

Ramas je privil dekle znova k sebi.

»Toda ta nalina zmaga je drago plačana!« je dahnila Jora. »Cena je ves Rayanipur...«

»Tega bi bilo itak prej ali slej konec,« je dejal Takur. »Tudi možnost življenja v njem je bila omejena, kakor vse na zemlji.«

»Toda obstajala je možnost preselitve na Venero,« je ugovarjal Ramas.

»Tudi ta je bila problematična. Koliko ljudi bi lahko prepeljali z enim poletom? Kvečjemu pet, šest. A kdo nam more zagotoviti, da bi se posrečili vsi poleti? Kljub vsej točnosti mojih računov in priprav je vendar le dobrih petdeset odstotkov verjetnosti, da se polet posreči. Zato dostuje samo majhna napaka ali nepazljivost, pa se za vselej izgubimo v vseirju in poginemo.«

»Torej ni gotovo, da se nam polet posreči?« je vprašala Jora.

»Gotovo ni, a verjetno. Ako seveda ne naletimo na nekaj, česar ne poznamo. Moje letalo, ki sem ga poslal na Venero pred 25 leti, je planet doseglo, toda v njem ni bilo ljudi. Da ga bo doseglo tudi naše, o tem skoraj najmanjše ne dvomim: toda na vprašanje, ali bomo mi v njem še živi, ko bo pristalo, ne morem odgovoriti. Dosedanji polet, ki pa je šele prvi korak v neskončnost, me navdaja z upanjem, da bomo dosegli cilj živi in zdravi. Doba velikih nevarnosti je srečno prestopana. Ta nevarnost je bil odlet. Lahko bi nas bil že ta pokončal. Tu so se moji računi sijajno obnesli. Tudi večanja brzine skoraj ne občutimo. To je zasluga

posebne naprave, ki urejuje tu notri tlak. Na nadaljnji poti bomo pa morali prestopiti še polno težkih preizkušenj. Mislim sem na vse, toda, kakor rečeno, zgodi se lahko, da se izkažejo teoretične kalkulacije kot napačne. Mimo tega naletimo lahko na stvari, na katere nisem mogel misliti, ker jih nisem poznal.«

»Jaz pa verujem, da se bo vse srečno izteklo,« je dejal Ramas. »Ako gre sedaj vse v takem redu, bo šlo tudi dalje. Prišli bomo živi na cilj.«

»To tudi jaz upam,« je pritrdil Takur. »Toda opozoriti vaju moram, da bomo med potjo prileteli na mesto, kjer se bomo po vsej verjetnosti onesvestili. Koliko časa bo trajala nezavest, natanko ne vem. Vendar sem mislil tudi na napravo, ki bo skrbela za to, da nas čimprej spet obudi. Zato se ne smeta ustrašiti, ako vama bo postalo slabo.«

»Ali pa bo letalo lahko letelo samo pravo pot?« je vprašala Jora.

»Sedaj ga vodim sam, potem bodo prevzeli vodstvo najnatančnejši aparati, ki delujejo samogibno. Toda poglejmo doli, kje je ostala naša stara zemlja?«

Takur se je znova sklonil k lini in se ozrl navzdol. Potem je dejal:

»Dostoj smo leteli v senci zemlje, sedaj pa bomo vsak trenutek iz nje. Na nas bo posijalo sonce. Glejte, tam spodaj se na vzhodu že riše svetel polkrog.«

»Saj to je kakor krajec meseca!« je

vzklila Jora.

»Da, točno kakor krajec meseca,« je pritrdil Takur. Sedaj vidimo zemljo že kot kroglo. No vzhodnem robu svetel pas, vse ostalo je še v temi. Sedaj vidimo tudi še temni del, a že v nekaj sekundah ga ne bomo več videli. Že hitimo na sonce. Sedaj...«

Vsemirsko vozilo je švignilo iz stožca zemeljske sence in se, v hipu na eni strani vse obsijano od sonca, pognalo dalje.

»Sedaj smo mi sami nebesno telo,« je nadaljeval Takur. »Na tej strani nas obseva sončna svetloba, na nasprotni je pa vozilo temno kakor v noči na zemlji. S te strani se bo pričelo razgrevati, na oni pa bo ostal vseirski mrz. Ta razloček v temperaturi bi mogel vozilu usodno škodovati, a tudi nam v njem, ako ne bi bil na to že vnaprej mislil in poskrbel, da se tu ohlajuje, a tam ogreva. In še nekaj! Ako se ozreta skozi to lino, ne vidita nobene zvezde. Nebo je tako, kakor na zemlji po dnevu, ako se pa ozreta skozi nasprotno, bosta videla ves nebesni poln zvezd.«

Ramas in Jora sta stopila najprej k prvi lini in se ozrla skozi njo: zvezd ni bilo. Potem sta stopila k drugi: zvezde so žarele.

»Kako je to čudovito!« je vzklila Jora.

(Dalle.)

Hala! Hala!

Kupujte, dokler še imamo veliko zalogo angleškega in češkega blaga, po znano nizkih in še starih cenah, za damske in moške obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirske, financerske in železničarske uniforme itd.

samo v ČEŠKEM MAGAZINU

pri glavni poltelji.

Velika odprodaja ostankov!

Krojaške potrebšline!

Sport

Državno prvenstvo v teku na 30 km

DRŽAVNI PRVAK JE POSTAL JOŽE KNIFIC (BRATSTVO) — PRICAKOVANI DVOBOJ SMOLEJ: DEMETZ JE RADI ODSOTNOSTI OBEH ODPADEL

Včeraj je bilo v Mojstrani državno prvenstvo v teku na 30 km z mednarodno udeležbo in izvedbi SmK Dvojje-Mojstrana. Za letošnje prvenstvo je vladalo izredno zanimanje, saj so prireditelji obetali zanimivi dvoboj Smolej-Demetz. Gledalci so bili prilično razočarani, ko ni nastopil nobeden izmed obeh, Smolej je zbolel, Demetz pa je startal na neki nemški smuški tekmi. Nastopilo pa je zato več drugih nemških smučarjev, ki so se pa „zamazali“, tako da je najboljši Rössner šele na 5. mestu.

Proga je bila razmeroma težka, zlasti radi tega, ker je popreje južni sneg preko noči zmrznil. Imela je 300 m višinske razlike. Prijavilo se je 23 tekmovalcev, na start pa jih je prišlo le 19.

Z izbornim časom je zasedel prvo mesto ter si s tem osvojil naslov državnega prvaka Jože Knific, član Bratstva, ki je progno prevozil v 2:06.24, slede mu 2. Petrič Anton (Ilirija) 2:08.04, 3. Klančnik

nik Alojz (Dovje-Mojstrana) 2:15.46, 4. Pogačnik Tone (Bratstvo) 2:18.29, 5. Rössner Fred 2:19.27, 6. Kritzer Albrecht (oba Nemčija) 2:19.51, 7. Istinič Rado (Ilirija) 2:19.57, 8. Russ Karel (Nemčija) 2:21.50, 9. Kapus Jože (SmK Ljubljana) 2:22.09, 10. Rožič Andrej (Ilirija) 2:22.50. Ako izpustimo Nemce, ki smo jih upoštevali v gornji mednarodni oceni, je letošnja najboljša desetorica v državnem prvenstvu sledeča:

1. Knific Jože 2:06.24, 2. Petrič Anton 2:08.04, 3. Klančnik Alojz 2:15.46, 4. Pogačnik Tone 2:18.29, 5. Istinič Rado 2:19.57, 6. Kapus Jože 2:22.09, 7. Rožič Andrej 2:22.50, 8. Crnobori Drago 2:23.53, 9. Starman Lado 2:31.28, 10. Stopar Branko 2:32.15.

Razveseljivo novost je zveza uvedla na včerajšnjem prvenstvu tudi v pogledu daril. Prvak je prejel krasen akvarel znanega planinskega slikarja Eda Deržaja, ostali so pa prejeli plakete.

Ustanovitev dveh novih zvez

SLOVENSKI PLAVALNI IN ATLETSKI KLUBI SO USTANOVLILI SAMOSTOJNI SLOVENSKI ZVEZI

Slovenski plavalni klubi so imeli v soboto zvečer v Ljubljani svoj redni letni občni zbor, ki so mu prisostvovali zastopniki 6 slovenskih klubov, vrhovno zvezo pa je zastopal delegat Macarol. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da se plavalni sport uspešno širi, kjer nudijo kopališča vse pogoje za gojenje tega sporta. Bivša podzvezina blagajna izkazuje primanjkljaj, ki gre poleg deficita ob priliki gostovanja praškega ČPK tudi v veliki meri na račun dejstva, da ni bila deležna podzvezne nobenih podpor. Tehnični referent je v svojem poročilu zlasti pohvalno omenil delovanje najmlajših klubov med njimi MPK, Maratona in Mure.

Po razrešenici staremu odboru je bila sklenjena likvidacija dosedanje ljubljanske podzveze, ki se preimenuje v Slovensko plavalno zvezo. Izvoljen je bil poseben odbor, ki bo predložil osnutek pravil oblastem v potrditev. Po čitanju novih pravil je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: dr. Skaberne Bronislav; podpredsednik: ing. Muri Lamerbt; tajnik: Debevec France; blagajnik: Jesih Julij; tehnični referent: Kramaršič Božo in odbornika: prof. Kuljiš Andro in dr. Bajc Anton; revizorja: Pöschl Alfred in Bergant Evgen; namestnika: prof. Zalete in Kermauner Ivo.

Nato je bil določen spored prireditve nove zveze, ki obsega za enkrat tri prireditve:

1. Narodno prvenstvo v Mariboru, bržkone ob priliki MT.

2. Srednješkolsko prvenstvo.

3. Revažno srečanje s ČPK v Pragi. Ako SPZ te obveznosti ne mogla prevzeti, bo jo prepustila kakšnemu klubu.

Ob koncu je bil še sprejet sklep zastopnika MPK Evgena Berganta, da naj tehnični referent konec sezone sestavi tablico dvajsetorice najboljših plavčev SPZ.

Buren potek občnega zbora atletov

Občni zbor Ljubljanske atletske podzveze, ki je imel na dnevnem redu tudi ustanovitev samostojne Slovenske atletske zveze, je potekel ob navzočnosti delegatov vseh 24 slovenskih klubov jako burno. Prvi spori so nastali že pri verifikaciji poverilnic. Ker je bila polovica poverilnic predmet spora, je bilo šele po dolgih debatah, ki so mestoma jako razgibale navzoče, sprejeto kompromisno stališče, da se odzame glasovalna pravica le onim klubom, ki niso izvedli nobene prireditve.

Večina odbornikov je predložila že natipkana poročila, vendar pa se je občni zbor zavlekel do večernih ur, čeprav se je pričel že ob 9. dopoldne. Nadzorni odbor je predlagal stari upravi rezrešenico s pridržkom, da se prepusti novi upravi rešitev vprašanja bla-

gajne, ker je v blagajniškem poslovanju več mest nejasnih in spornih. S tem je bila podzveza tudi likvidirana ter na novo ustanovljena Slovenska atletska zveza, ki j ibo načeloval geom. Černe, dosedanjí predsednik podzveze, v odpor pa je bilo pritegnjenih več novih moči. Neprijetno je bilo opaziti okolnost, da Vrhovna atletska zveza ni poslala na občni zbor svojega delegata, saj je ustanovitve avtonomne SAZ važen dogodek v našem sportnem življenju.

Nova uprava SAZ je prevzela obenem s funkcijami tudi težko dolžnost, da izvede reorganizacijo atletskega sporta ter reši celo vrsto perečih vprašanj, ki so bila doslej naši atletiki le v škodo.

Ljubljana — Maribor 5:2

Biljardisti Mariborskega biljardnega kluba so v soboto in včeraj gostovali v Ljubljani v medmestni tekmi. Nasprotnika je postavil Ljubljanski biljardni klub. V biljardni dvorani zvezde so si Ljubljanečani priborili nadmočno zmago. Mesto predvidenih 8 srečanj se je odigralo samo 7 partij, ki so prinesle sledeče rezultate: Pevalak Mirko (L)—Zavratnik (M) 500:361, Šivic (L)—Koser (M) 500:386, Poš (M)—Sevnik (L) 500:482, Orehek (L)—Lepej (M) 1000:858, inž. Bricej (L)—Bender (M) 1000:635. Ljubljanečani so torej zmagali s skupnim rezultatom 5:2.

BSK—GRADJANSKI 1:0 (1:0)

V Zagrebu sta BSK in Gradjanski odigrala četrto tekmo za pokal predsednika vlade. Prvi dve sta dali neodločen rezultat, v tretji je zmagal BSK z 2:0, včeraj pa je povečal razliko na 3:0 ter si s tem osvojil pokal. BSK je bil boljši nasprotnik ter si je zmago zaslužil, medtem ko Gradjanski ni mogel zadovoljiti. Zmagonosni gol je dosegel Glišović. Sodil je Beograjec Vasa Stefanović.

SMUSKE TEKME ASK GORENJCA

ASK Gorenjec je priredil na Črnem vrhu nad Jesenicami klubске in medklubске tekme v alpski kombinaciji. Na 3 km progi v smuku članov je zmagal Herle Fr. v 2:3, ki je zmagal tudi v slalomu s časom 2:26.7 ter postal tako prvak kluba v alpski kombinaciji z 238.02 točke. Herle si je ponovno osvojil prehodni zlati pokal, darilo dr. A. Korošca.

V medklubskih tekmah je odnesel zmago v alpski kombinaciji Bertonec Jože (ASK Gorenjec) s 197.7 točke; dosegel je prvo mesto v smuku (2:45) ter v slalomu (2:02.00).

s Občni zbor Mariborske kolesarske podzveze bo 18. februarja ob 9. dopoldne v Kino kavarni.

s Beograjska Jugoslavija je v prijateljski tekmi premagala SK Vitez (Zemun) s 14:0 (4:1).

s Nogometna tekma med francosko in angleško vojaško reprezentanco v Parizu se je končala z remijem 1:1 (1:1).

s Na Dunaju je Rapid remiziral z Viena 5:5 (4:3). Admiria pa je premagala Wacker 4:2 (2:0).

s V Beogradu je bil ustanovni občni zbor Srbske plavalne zveze, ki se je že ob ustanovitvi razdelila v tri podzveze s sedeži v Beogradu, Novem Sadu in Ercegovnem. Novi upravi načeluje Mata Miodragović (Beograd).

Smučarska poročila

(„Putnik“, Maribor, 12. febr.)

Koča pod Kopo na Pungartu: —13 C, megleno, severni veter, 10 cm pršiča na 90 cm stare podlage.

Sv. Lovrenc na Pohorju: —14 C, pooblačeno, mirno, 37 cm snega s trdo skorjo.

Ribnica na Pohorju: —11 C, jasno, mirno, 32 cm snega s trdo skorjo.

Senjorjev dom: —14 C, lahna meglica, vetrovno, 70 cm pršiča na podlagi 20 cm.

Kolje—Rimski vrelec: —10 C, jasno, mirno, 37 cm zrnatega snega.

Peca: —7 C, pooblačeno, mirno, 100 cm zrnatega snega.

Smuka povsod ugodna!

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 3.— Družbe preklicajo dopolnjevanje in zemitovanjski oglasi din 1.— po besedi Najmanjši znesek za te oglase je din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvofno. Oglasni javki za enkratno obliko znaša din 3.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma se je vpisati v oismo sklopi z naročilom ali na pošto ološču na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odzvrce glede malih oglasov se mora orlošiti znak za 8 dni.

Razno

GOSPODINJE!

Kmetijski sadni kruh, pustne krofe, dr. Košlerjev zdravilni kruh proti črevesni lenivosti dobite stalno v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 13831-1

STAVBENE NACRTE

proračune, s-rokovne nasvete, vse vrste stavb prevzema po zmernih cenah Marko Stuhec, zidarski mojster, Ivanjkovec pri Ormožu. 298-1

Posesi

VEČJA PARCELA

v magdalenskem predmestju tik kadečniške napredaj. Pis-mene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Parcela«. 295-2

Kupim

KOŽE

kun, lisic, dihurjev, večeric, divjih zajcev in ostale vrste divjih kož kupujem po najvišjih cenah. Prevzamem v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Tyrševa ulica. 289-3

Stanovanje

STANOVANJE

soba in kuhinjo, oddam s 1. marcem mirni stranki. Šolska ul. 4. Pobrežje. 292-5

STANOVANJE

eno- ali dvosobno, s pritklj-nami, oddam s 1. marcem. Ogledati do 4. ure Tyrševa ul. 26-I, desno. 296-5

Sluzbo dob

RAZNAŠALCA

peciva samskega, vojašcine prostega (kolesarja) sprejme-mo v stalno, dobro službo. Pekarna Rakuša, Maribor, Koroška c. 24. 183-9

ČEVLJARSKEGA VAJENCA sprejemam takoj. Zontič An-ton, Gosroska 13, Celje. 268-9

IZURJENEGA VINIČARJA

po možnosti starejšo osebo, iščem. Vprašati Zrkovska 51, Pobrežje. 291-9

TRGOVSKI POMOČNIK(CA)

ki vložil v trgovino z mešan-im blagom 15.000—20.000 din, se sprejme za sodelavca. Naslov v ogl. odd. »Večerni-ka«. 297-9

Službo išče

ABSOLVENTKA

trgovskega tečaja, iz dobre družine, išče službo v pisar-ni; gre pa tudi kot vzgojite-ljica k boljši družini. Ponud-be na ogl. odd. »Večernika« pod »Marljiva in poštena«. 294-10

V nalem

TRGOVINO

vzajem v najem ali kupim v Mariboru ali v okolici. Na-slov v ogl. odd. »Večernika«. 293-15

Kam, kje!

VINA

iz obnovljene zaloge in po izbiri dobite čez ulico najče-neje pri Senjci, Ulica kneza Koclja. 270-17

Oglašujte!

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

kleparskega dela

za novogradnjo stanovanjskih hiš na vogalu Nunske in Muzejske ulice v Ljubljani. — Ponudbe je vložiti do dne 19. febru- arja 1940. Vsi razpisni podatki so interesen- tom na razpolago, vpogled in nakup pri uradu v Ljubljani, Gajeva ul. 5/II. v sobi št. 221 od 21. t. m. dalje.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1940.

PKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI

Jaz Vam bom pomagal

Poznani raziskovalec in pisec okultnih znano- sti K. F. T. Karmah Vam napravi brez- plačno življenjsko napoved o Vaši bodočnosti. Razen važnih dogodkov iz preteklosti Vam uganee tudi Vaše izglede v ljubzni, zakonu, loteriji, trgovini in vse važne dogodke sedaj- nosti. Njegov nasvet Vam bo prinesel za- želenih uspehov v življenju. Zahvale, katere prejema vsak dan iz vsega sveta, dokazujejo izredno zaupanje njegovi preizkušnosti. Po- stavite nekoliko važnih vprašanj, ki Vas naj- več zanimajo in točne rojstne podatke. Vse zgoraj navedeno dobite popolnoma brezplačno, ako kupite od pisca njegovo najnovejšo knjigo »NAS ZIVOT I OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima nad 200 foto- grafij katero lahko naročite na naslov: F. T. Karmah, Zalec, drav. ban. Popularna cena din 30.—. Denar lahko pošljete na ček, rač. 17.455.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem sporočamo tužno vest, da nas je 12. t. m. ob pol 4. uri zjutraj previden s tolažbo sv. zakramentov, v 65. letu starosti za vedno zapustil naš nad vse ljubljani mož in oče, gospod

Martin Pernovšek

mizarski mojster in hišni posestnik.

Pogreb blagopokojnika bo v sredo, 14. t. m., ob 15.30. uri popoldne iz hiše žalosti v Gledališki ulici 5, na mestno pokopališče.

Maša zadušnica bo v četrtek, 15. t. m., ob 7. uri zjutraj v opatijski cerkvi sv. Danijela.

Celje, 12. februarja 1940.

Globoko žalujoci.